

Höskolan
Kristianstad

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
e-ISBN: 978-91-89902-32-9

1 (15)

Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Karin Wendin,
Jens Hultman, Lina Behm
och Maria Nyberg

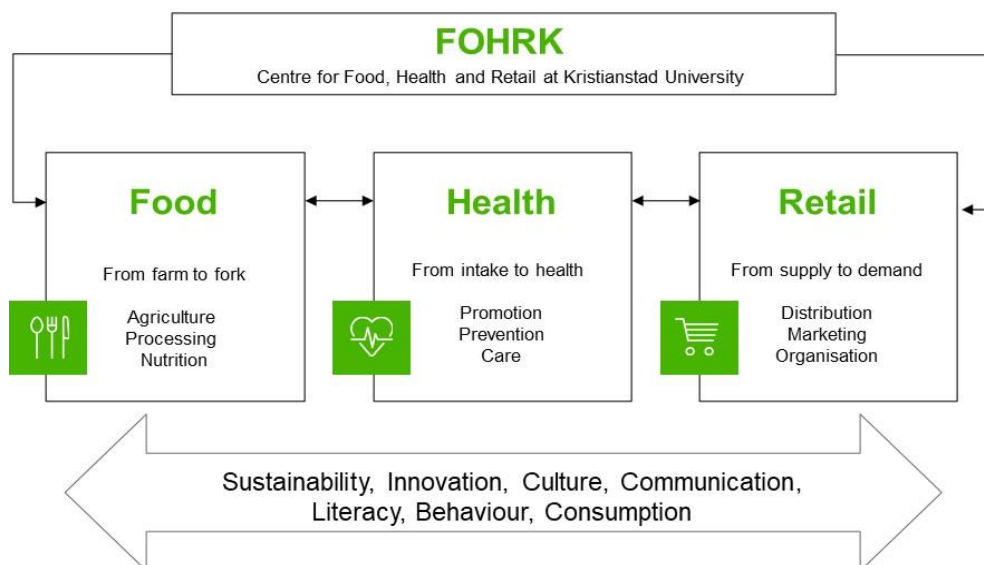
Verksamhetsberättelse 2024 FOHRK – Centre for Food, Health and Retail at Kristianstad University

Bakgrund

Sedan FOHRK lanserades officiellt på högskolan den 24 maj 2022 har arbetet med FOHRK fortsatt att utvecklas och implementerats. I slutet av 2024 hade FOHRK utöver styrgruppens fyra medlemmar totalt 44 affilierade och drygt 25 projekt kopplade till profilen (se bilaga 1).

Nedanstående översiktsbild beskriver FOHRKs olika delar, se figur 1.

Figur 1. Översiktlig beskrivning av FOHRK.

Vision och mål

Arbetet med att bygga forsknings- och utbildningsprofilen har till största delen grundat sig på de mål och visioner som togs fram när FOHRK inrättades.

Vision 2025

”FOHRK är en internationellt erkänd tvärvetenskaplig forskningsmiljö där kunskap kring livsmedel, hälsa och handel utvecklas och integreras. Genom tydlig anknytning till högskolans utbildningar samt med en stark regional och lokal förankring bidrar FOHRK till att stärka högskolans forskningsprofil samt utbildningarnas kvalitet och relevans. FOHRK är en hörnsten i högskolans förmåga att bidra till ett hållbart samhälle”.

Mål 2025

- FOHRK har en fortsatt väl fungerande organisation i form av en verksamhetsledare, en styrgrupp, en koordinator (administrativt stöd) samt affilierade forskare och projekt.
- FOHRK har formerat en referensgrupp inom ramen för konceptet Friends of FOHRK
- FOHRK har en bred och tvärvetenskaplig projektportfölj som speglar forskningsprofilens fokus på mat, hälsa och handel.
- FOHRK har en ökad studentmedverkan i sina projekt där minst 2 projekt har aktiv studentmedverkan
- FOHRK finansierar, delvis tillsammans med COLOURS, seed-money projekt med fokus på ökad internationalisering, forskningssamverkan och för att bemöta samhällsutmaningar i gränslandet mellan mat, hälsa och handel.
- FOHRK har en väl utvecklad kommunikationsstrategi med fokus på forskningsresultat, samhällsrelevans, hållbarhet, samverkan och kunskapsutbyte.
- FOHRK har en stark samhällelig förankring i form av samverkan och kunskapsutbyte med olika typer av organisationer (privata såväl som offentliga) där mat, hälsa och handel står i fokus.
- FOHRK arrangerar seminarier (minst fyra seminarier per år) där forskningsprojekt med fokus på mat, hälsa och handel regelbundet presenteras och diskuteras.
- FOHRK arrangerar ett större seminarium (FOHRK-dag) per år med fokus på forskning och där även externa intressenter bjuds in.
- FOHRK har minst 50 affilierade forskare knutna till forskningsprofilen.
- FOHRK har minst tre strategiska rekryteringar (ex post-doc, doktorander) knutna till forskningsprofilen.
- FOHRK har minst 25 vetenskapliga publikationer per år.
- FOHRK har minst 25 populärvetenskapliga presentationer/publikationer per år.
- FOHRK har minst 10 inskickade ansökningar med tvärvetenskapligt fokus per år.
- FOHRK har säkrat en långsiktig basfinansiering för miljöns årliga drift.

Aktiviteter och händelser under 2024

Under året har FORHKs styrgrupp fördelat arbetet så att Professor Karin Wendin fortsatt leder FOHRK. Professor Jens Hultman, Biträdande professor Lina Behm samt Biträdande professor Maria Nyberg deltar aktivt i styrgruppen, där Maria Nyberg även har en koordinerande/administrativ roll. Styrgruppen har haft regelbundna möten för att planera FOHRKs verksamhet och aktiviteter. I slutet av året meddelade Jens Hultman att han inte längre är kvar i FOHRKs styrgrupp då

han påbörjar en ny tjänst. Jens har därmed ersatts med Biträdande professor Christian Koch, vilket meddelades vid årets sista FOHRK-seminarium.

Under året öppnade sig möjligheten för FOHRK att söka KK-doktorander genom KK-stiftelsens utlysning av jubileumsdoktorander. Två ansökningar skickades in till två olika projekt men som var kopplade till varandra genom ett fokus på hållbara och hälsosamma matvanor. Båda projekten beviljades och under 2025 kommer processen med att anställa två doktorander att påbörjas, vilka förväntas vara på plats efter sommaren. En av doktoranderna kommer att vara inskriven vid Fakulteten för hälsovetenskap, den andra höra till Avdelningen för mat- och måltidsvetenskap, Naturvetenskapliga fakulteten, men vara inskriven vid Örebro Universitet.

Under året påbörjades även arbetet med att gemensamt författa en antologi där olika kapitel presenterar pågående projekt och aktuell forskning som bedrivs inom FOHRK. Antologin består av totalt 12 kapitel samt en inledande och avslutande och framåtblickande del. Antologin planeras att lanseras under våren 2025.

Den 1-3 oktober arrangerades konferensen Spot on Food i Kristianstad där bland annat Krinova tillsammans med Colours stod som arrangörer. FOHRKs affilierade gavs en specifik möjlighet att utan kostnad delta vid den primära konferensdagen den 3 oktober och styrgruppens medlemmar var speciellt inbjudna för att knyta kontakter, bygga nätverk och diskutera möjliga framtida samarbeten med representanter från övriga lärosäten inom Colours-alliansen. I samband Spot on Food representerades FOHRK av Karin Wendin och Jens Hultman vid ett möte mellan Coloursforskare från medlemsuniversiteten i de olika länderna. Detta möte resulterade i fortsatta projektdiskussioner mellan några av forskarna.

Under året delades liksom föregående år ut seed-money till projekt och aktiviteter med relevans för FOHRK. Totalt beviljades 8 projekt under 2024 (se bifogad lista nedan).

Under året har 3 st FOHRK-seminarier samt en FOHRK-dag under olika teman anordnats. Därutöver har ett skrivarinternat arrangerats under hösten. Dessa olika aktiviteter beskrivs kortfattat var för sig nedan och i kronologisk ordning:

2 februari 2024: FOHRK-seminarium

Detta seminarium ägnades åt redovisning av de seed-money projekt som finansierats av FOHRK under 2023. Totalt har 8 projekt blivit beviljade medel under året, varav 7 av projekten presenterades vid detta tillfälle. Presentationerna följdes av intressanta diskussioner och idéer kring projekten och dess möjliga utveckling vidare.

Vid detta tillfälle informerades också om den nya ansökningsomgången för seed-money för 2024, samt om möjligheten att kunna söka upp till 70 000 sek för projekt som tydligt är förankrade i minst två av FOHRKs tre ben samt bygger på samarbete mellan minst två fakulteter.

Vid detta tillfälle presenterade även Martin Persson Europauniversitet och Colours.

Seminariet hade 26 deltagare som antingen närvarade på plats eller via länk, samt två gäster som deltog i anslutning till en specifik presentation.

15 april 2024: FOHRK-seminarium

Seminariet inleddes med en kort nulägesrapport för FOHRK, därefter lades fokus på att presentera och starta upp arbetet med den gemensamma antologin. Bakgrund och förslag på upplägg och innehåll presenterades och diskuterades. De affilierade som var intresserade av att bidra till antologin ombads inkomma med en intresseanmälan innan sommaren.

Efter en gemensam lunch fortsatte seminariet med fokus på samhällsutmaningar samt idéer kring projekt som tar sitt avstamp i dessa.

Antal deltagare: 15

29 augusti: FOHRK-dag på Krinova

En heldag med FOHRK, som inleddes med en runda runt bland samtliga deltagare med fokus på pågående FOHRK-relaterade projekt och aktiviteter. Därefter gavs en uppdatering om tider och innehåll för antologin, samt information om inskickade kapitelförslag.

Tiden fram till lunch ägnades sedan åt en presentation och diskussion tillsammans med forskningskommunikatören Jakob Nord kring hur man kan synliggöra sina forskningsprojekt, och varför detta är viktigt. Detta följdes av hur man kan göra rörlig media av sin forskning, vilket Åsa Kronkvist höll i. Därefter presenterades också ett par pågående FOHRK-projekt.

Eftermiddagen inleddes med att Mats Åhlander presenterade det planerade samarbetet mellan Colours och FOHRK, vilket framförallt innebär möjligheten för affilierade till FOHRK att också söka medel från Colours som en ytterligare del kopplat till FOHRK seed-money (med start 2025). Mats informerade också om att affilierade till FOHRK kan anmäla sig kostnadsfritt till konferensen Spot on Food, som gick av stapeln i Kristianstad under oktober 2024. Elin Carleke från Krinova kom därefter och presenterade upplägget för Spot on Food.

FOHRK-dagen avslutades med diskussioner och grupparbeten kring framtida ansökningsmöjligheter för projekt med relevans för FOHRK.

Under FOHRK-dagen deltog 20 affilierade, samt tre gäster som presentatörer under dagen.

26-27 september 2024: Skrivarinternat, Elisefarm

För att skapa utrymme för skrivande samt diskussioner kring antologins olika kapitel träffades vi från lunch till lunch på Elisefarm i slutet av september. Dagen bestod av genomgång av antologins olika kapitel, tid för skrivande samt korta presentationer och statusuppdatering under den andra dagen. På skrivarinternatet

deltog 12 av de affilierade som anmält sitt intresse för att skriva ett kapitel i antologin.

12 december 2024: FOHRK-seminarium

Årets sista seminarium började med en tillbakablick över årets tidigare seminarier och övriga aktiviteter. Därefter gjordes en genomgång av kommande års utlysning av seed-money som från och med 2025 också kan kopplas på med medel från Colours. Mats Åhlander medverkade för att berätta mer om hur dessa Colours-medel kan användas i relation till de seed-money som kan sökas genom FOHRK.

Vid detta seminarium meddelas också att Christian Koch ersätter Jens Hultman i styrgruppen för FOHRK.

Det bjöds på en uppskattad julfrukost vid detta tillfälle.

15 personer deltog vid detta seminarium.

Hur långt har vi nått?

För att kunna nå målen uppsatta för 2025, har vi under året 2024 arbetat för att kunna uppnå dessa. Vad vi åstadkommit sammanfattas nedan:

Målet att FOHRK ska ha en välfungerande organisation i form av en verksamhetsledare, styrgrupp, en koordinator (administrativt stöd), samt affilierade forskare och projekt har uppnåtts. Vad gäller en referensgrupp har vi fortsatta diskussioner kring Friends of FOHRK och vilka samarbetspartners som kan vara av relevans att knyta till en mer permanent referensgrupp. Genom samarbete med Colours möjliggörs också en ökad internationalisering och etablerande av kontakter med övriga lärosäten i Colours.

Målet att FOHRK som en av högskolans fakultetsövergripande forskningsprofiler skulle bli en del av högskolans systematiska verksamhetsutvecklingsplanering

(VUP), har uppnåtts. FOHRK deltog i verksamhetsdialoger under hösten 2024 och lämnade in VUP'en för 2025 i december.

Målet att FOHRK har en bred och tvärvetenskaplig projektportfölj som speglar forskningsprofilens fokus på mat, hälsa och handel har vi delvis uppnått genom att vi har flera pågående projekt. Med syfte att få en överblick över pågående FOHRK-relaterade projekt har en sammanställning gjorts under året där samtliga affilierade har fått fylla i de projekt som kopplat till FOHRK (se bilaga). Sammanställningen bestod i slutet av 2024 av drygt 25 projekt.

För att uppnå målet att FOHRK ska ha en väl utvecklad kommunikationsstrategi med fokus på forskningsresultat, samhällsrelevans, hållbarhet, samverkan och kunskapsutbyte, så krävs tät samverkan och dialog med HKRs kommunikationsavdelning. Under året har Jakob Nord på kommunikationsavdelningen fått i uppdrag att arbeta med FOHRKs interna och externa kommunikation, vilket bland annat har bidragit till utformningen av en kommunikationsplan samt en tydligare och uppdaterad hemsida. Arbetet med att stärka FOHRKs kommunikation, såväl internt som externt, kommer att fortsätta under 2025. Vidare används en gemensam Teamsyta för den interna kommunikationen till dem som är affilierade till FOHRK.

FOHRK har en stark samhällelig förankring i form av samverkan och kunskapsutbyte med olika typer av organisationer (privata såväl som offentliga) där mat, hälsa och handel står i fokus. Detta är ett mål vi kan säga oss uppfylla, men där vi behöver bli bättre på att kommunicera vad vi gör.

Målen att FOHRK arrangerar seminarier (minst fyra seminarier/aktiviteter per år) där forskningsprojekt med fokus på mat, hälsa och handel regelbundet presenteras och diskuteras och att FOHRK arrangerar ett större seminarium (FOHRK-dag) per år med fokus på forskning och där även externa intressenter bjuds in, är uppfyllda.

FOHRK arrangerar seminarier (minst två seminarier per år) där examensarbeten med fokus på mat, hälsa och handel från flera av högskolans utbildningar presenteras. Detta mål har vi inte börjat arbeta med ännu, då vi även har en nystartad miljö för pedagogiskt arbete "HERD". Vi kommer att ha diskussioner med HERD om hur vi på bästa sätt kan driva våra respektive miljöer parallellt. Möte kring detta kommer att bokas in under vt25.

Målet att FOHRK under 2025 ska ha minst 30 affilierade forskare, doktorander och forskningsaktiva adjunkter knutna till forskningsprofilen, har uppnåtts med råge. Vid årsskiftet 2024/2025 hade FOHRK utöver sina fyra styrgruppsmedlemmar totalt 43 affilierade.

Att nå målet med att FOHRK har minst tre strategiska rekryteringar (ex post-doc, doktorander) knutna till forskningsprofilen, är något vi arbetar med inom

respektive fakultet. FOHRK har glädjande nog under 2024 dessutom fått beviljat två ansökningar om KK-doktorander vilka startar under 2025.

Målet att FOHRK har säkrat en långsiktig basfinansiering för miljöns årliga drift är endast delvis uppnått.

Utöver detta har nedanstående uppnåtts:

- FOHRK har minst 25 vetenskapliga publikationer per år. Efter en genomgång av vetenskapliga artiklar i Pure för 2024 kunde vi se att 25 artiklar var taggade till FOHRK under året.
- Utifrån rapporteringar i PURE görs bedömningen att FOHRK därutöver haft minst 25 populärvetenskapliga presentationer/publikationer, samt minst 10 inskickade ansökningar med tvärvetenskapligt fokus under året.

Under året delades seed money ut till totalt 8 olika mindre projekt eller aktiviteter med relevans för FOHRK:

Projekt: Professionell livskvalitet hos hälso- och sjukvårdspersonal på intensivvårdsavdelningar: PROLIVA projektet. **Huvudsökande:** Marie Rask (Fakulteten för hälsovetenskap)

Projekt: Collaborative strategies between a food incubator and grocery retailers – Enhancing sustainability in the local, regional, and national growth engine for a competitive food sector. **Huvudsökande:** Christian Koch och Karin Alm (Fakulteten för ekonomi)

Projekt: Equipped for lifestyle counselling? – An evaluation of student-led clinic to promote lifestyle counselling self-efficacy among nursing students: The ELCI study. **Huvudsökande:** Sara Alenius (Fakulteten för hälsovetenskap)

Projekt: Barnens bästa – pigg, rörlig och blöjfri! En studie om hur förskolebarns basala behov för optimal rörelseutveckling främjas av barnhälsovård och förskola. **Huvudsökande:** Ann-Christin Sollerhed

Projekt: Malnutrition awareness among older adults. **Huvudsökande:** Elisabet Rothenberg (Fakulteten för hälsovetenskap)

Projekt: Hacking habits – mat och sömnvanor **Huvudsökanden:** Gita Hedin (Fakulteten för hälsovetenskap), Michael Johansson (Fakulteten för ekonomi) och Emily Sonestedt (Fakulteten för naturvetenskap)

Projekt: Mat, myt och hållbarhet - Varför slänger du din mat? En studie baserad på enkätundersökning av konsumenter i Kristianstad kommun. **Huvudsökande:** Stina-Mina Ehn Börjesson (Fakulteten för naturvetenskap)

Projekt: Pilotstudie med fokus på butikschefens utmaningar och metoder för att bidra till hållbara och hälsosamma matvanor. **Huvudsökande:** Axel Welinder (Fakulteten för ekonomi)

Bilaga 1

Affilierade projekt FOHRK 2024

Namn	Projekttitel	Vilka av FOHRKs tre ben finns representerade?	Eventuella samarbetspartners i projektet	Finansiär	Projekttid (år-år)
Eva-Lena Einberg och Maria Nyberg	Hälsofrämjande måltider inom LSS – Mat med flera mål	Hälsa och Mat	SESAM, Lunds kommun		2021-pg
Jens Hultman, Axel Welinder, Maria Nyberg, Helene Tjärnemo, Christian Fuentes	Från Ord till Handling – handelns roll i utvecklingen av hållbara och hälsosamma matvanor	Mat och handel (hälsosamma matvanor)	Handelsrådet, Dagligvaruhandeln		2023-2025
Lina Behm, Daniel Östlund, Petra Nilsson Lindström och Douglas Sjöwall	ACCESS- Tillgång till personcentrerade samtal om levnandsvanor för personer med intellektuell funktionsnedsättning	Mat, hälsa	Furuboda Folkhögskola Hörby kommun		2024-pg
Marie Rask, Agnes Olander och Lina Behm	Professionell livskvalitet hos hälso-och sjukvårdspersonal på intensivvårdsavdelningar-PROLIVA-projektet	Mat, Hälsa	CSK Kristianstad		2024-pg
Ann-Christin Sollerhed,	Barnets bästa – pigg, rörlig och	Hälsa och Handel	Förskolor och BVC i		2024-2025

Eva Clausson, Eva-Lena Einberg, Gerth Hedov, Karin Alm	blöjfri! – En studie om förskolebarns basala behov för optimal rörelse- utveckling.		Kristianstad, Höganäs och Östra Göinges kommuner.		
Michael Johansson, Emily Sonestedt, Gita Hedin	Hacking habits – mat och sömnvanor	Hälsa, Mat, Handel/De sign	Ambition (Malmö)		HT-2024 (pågår)
Karin Wendin, Madeleine Jönsson, Marcus Johansson	Kulturspann- målens roll för ekologisk Spannm ålsproduktion och konsumtion – kan vi lära av historien?	Mat, hälsa, handel	SLU, Bageri (Sebastien Boudet), Warbro Kvarn (Thomas Björklund)	FORMAS	2018-2024
Karin Wendin, Marcus Johansson	Fermentering av svenska åkerböror för livsmedel med förbättrad textur, smak och nutritionella egenskaper	Mat och hälsa	SLU, Lantmännen, RISE	FORMAS	2021-2025
Karin Wendin, Marcus Johansson	Searching unique qualities from old and alien cereals for use in conventional and organis breeding	Mat, hälsa, handel	SLU, Warbro Kvarn	Grogrund	2021-2025
Karin Wendin, Madeleine Jönsson, Marcus Johansson	Blue fields for a green future – seaweed as a source of sustainable foods	Mat, hälsa, handel	Chalmers, GU, Nordic Seafarm	FORMAS	2021-2025
Karin Wendin, Viktoria Olsson	Stärkt forskning och innovation i Livsmedels- sektorn möjliggjord med neutron och synkrotron- tekniker	Mat, hälsa	LU, Chalmers, GU, SLU, Linne, MaU, OrU, KTH	Vinnova	2021-2024

Karin Wendin, Viktoria Olsson	Plant-based diet to ensure progress towards sustainable production and consumption	Mat, Hälsa Handel	SLU, RISE, Ukraina, Polen, Moldavien, Litauen. Vegetus	SI	2022-2024
Karin Wendin, Sarah Forsberg, Lennart Mårtensson, Henric Djerf, Betty Collin, Jens Hultman, Axel Welinder, Marcus Johansson	Etablering av prediktiva metoder med sensoriskt fokus för komplexa, högvärdiga svenska hållbara produkter med vitt vin, mousserande vin och svart kaviar som modell-produkter	Mat och handel	SLU, OrU, Kullabergs Vingård, Arctic Roe of Scandinavia	FORMAS	2022-2026
Karin Wendin, Marcus Johansson	Nyttiga, smakrika och hälsobefrämjande nya vetebaserade produkter	Mat, hälsa, handel	SLU, Warbro Kvarn	FORMAS	2022-2026
Karin Wendin, Madeleine Jönsson, Marcus Johansson	Taking the last steps to realize Swedish peas as a local protein source (SwedPea)	Mat, hälsa, handel	Chalmers, Lantmännen	FORMAS	2023-2025
Karin Wendin, Madeleine Jönsson, Marcus Johansson	I magen och inte i soptunnan – åtgärder för att minska matsvinn	Mat, hälsa, handel	SLU, Chalmers, Lantmännen	FORMAS	2023-2026
Karin Wendin, Madeleine Jönsson, Mia Henrysson	Från kött till växt – att kartlägga och återskapa smakens magi	Mat, hälsa, handel	Brunneby Musteri, Orkla, SLU, Creative Future Food Business	Vinnova	2024-2025
Karin Wendin,	Mat och dryck för seniorer	Mat, hälsa, handel	RISE, Helsingborg	FORMAS	2024-2026

Sarah Forsberg			s kommun, Dafgårds		
Stina-Mina Ehn Börjesson, Karin Wendin	Mat, myt och hållbarhet – Varför slänger du din mat?	Mat, hälsa, handel	Gävle Höskola, Kristianstad kommun	FOHRK, Viable Cities (Kristianstad kommun)	2024
Hannah Kristofers, Thomas Beery, Karin Wendin, Marcus Johansson, Mats Carlback (Örebro Universitet)	Friluftsliv, Naturturism och Mat – Besöksnäring för en levande landsbygd	Mat, handel	Örebro Universitet	Kamprad	2022-2025
Hannah Kristofers, Karin Gerhardt (SLU), Karin Wendin	Historiska sädeslag i framtidens mat	Mat, hälsa	SLU	FORMAS	2020-2024
Sara Alenius, Lina Behm, Marie Rask, Petra Nilsson Lindström, Marie Nilsson	ELCI – Rustad för samtal om levnadsvanor	Hälsa och mat			2022-pg
Carola Aili, Vesa Leppänen, Cornelia Wulff Hamrin	Läkare läser patientjournaler och kognitiv stress	Hälsa, handel (inköp av digitala system, support etc)	Vårdenheter i Skåne och Stockholm	Fo.plattformen för verksamhetsutveckling i samverkan	Inväntar besked från den etiska prövningen
Peter Hagell	Icke-motoriska symptom vid	Hälsa, mat, handel	IHE, Lunds universitet, Linné-	Svenska Parkinsonfonden,	2012-pg

	Parkinsons sjukdom		universitetet, Karolinska institutet, Region Skåne	Lions forskningsfond	
Peter Hagell	Mätning av hälsa och livskvalitet vid neurodegenerativa sjukdomar	Hälsa, handel	Lunds universitet, Linné-universitetet, Galen Research Ltd., Region Skåne		2003-pg
Peter Hagell	Kvalitetssäkring av kvalitetsregister	Hälsa, handel	Lunds universitet, Linné-universitetet, Karolinska institutet,	Svenska Parkinsonfonden	2024--